

Standardi RA4.10

Lähipiiriluottojen ja -sijoitusten ilmoittaminen Rahoitustarkastukselle

Määräykset ja ohjeet

RAHOITUSTARKASTUS
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISION

SISÄLLYSLUETTELO

1	Soveltaminen	3
2	Tavoitteet	4
3	Kansainvälinen viitekehys	5
4	Normiperusta	6
5	Lähipiiriluottojen ja -sijoitusten riskienhallinnan periaatteet ja Rahoitustarkastukselle toimitettavat tiedot	7
5.1	Lähipiiriluottojen ja -sijoitusten riskienhallinnan periaatteet	7
5.2	Ilmoitettavat tiedot	8
5.3	Ilmoitusajankohdat	8
5.4	Ilmoitusten toimittaminen	9
5.4.1	<i>Säästöpankkien ilmoitukset</i>	9
5.4.2	<i>Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ilmoitukset</i>	9
6	Määritelmät	10
7	Lisätiedot	12

1

SOVELTAMINEN

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(1) Tätä standardia sovelletaan seuraaviin Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) 5 §:n tarkoittamiin valvottaviin:

- luottolaitokset
- sijoituspalveluyritykset
- luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistusyhteisöt
- rahoitusalapainotteisten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien omistusyhteisöt.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(2) Standardia sovelletaan myös luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 3 §:n tarkoittamaan suomalaiseen rahoituslaitokseen.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(3) Standardissa käytetään yleisnimitystä "valvottava" kaikista standardin soveltamisalaan kuuluvista yhteisöistä.

2 TAVOITTEET

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(1) Tässä raportointistandardissa määritellään valvottavien lähipiirilottoihin ja -sijoituksiin liittyvät raportointivelvoitteet. Standardin tavoitteena on luoda Rahoitustarkastukselle edellytykset seurata ja valvoa valvottavien lähipiirilottoista ja -sijoituksista aiheutuvia riskejä sekä mitoittaa tarkastustoimet saatujen tietojen perusteella.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(2) Lähipiiriluotonantoa ja -sijoittamista koskevien säännösten tarkoituksena on varmistaa, että lähipiiriin kuuluvalla osapuolella ei myönnetä luottoa tai muuta rahoitusta taikka tehdä sijoitusta lähipiiriin kuuluvaan yritykseen sellaisin ehdoin, jotka voivat olla laitonta voitonjakoa valvottavasta, saattavat vaarantaa valvottavan taloudellista asemaa tai luottamusta valvottavan toimintaan.

3

KANSAINVÄLINEN VIITEKEHYS

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(1) Tässä standardissa on otettu huomioon Baselin pankkivalvontakomitean suositukset lähipiiriluottojen valvonnasta. Syyskuussa 1997 annetun suosituksen Core Principles for Effective Banking Supervision¹ kohdan 10 mukaan valvontaviranomaisen tulee sääntelyssään määrätä, että valvottavat

- soveltavat liiketoimilta edellytettävää markkinaehtoisuutta myös lähipiiriluotonantoon
- seuraavat lähipiiriluotonannon positioita
- seuraavat lähipiiriluotonannosta aiheutuvia riskejä.

¹ Core Principles for Effective Banking Supervision, Basel Committee on Banking Supervision, Basel September 1997

4

NORMIPERUSTA

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(1) Lähipiiriluottoja ja -sijoituksia koskeva Rahoitustarkastuksen sääntely perustuu luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 16 ja 68 §:ään, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 29 §:ään sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 16 §:ään.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(2) Rahoitustarkastuksen oikeus antaa määräyksiä tässä raportointistandardeissa tarkoitettujen tietojen säännöllisestä toimittamisesta Rahoitustarkastukselle perustuu Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) 15 §:n 2 momenttiin.

5

LÄHIPIIRILUOTTOJEN JA -SIJOITUSTEN RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA RAHOITUSTARKASTUKSELLE TOIMITETTAVAT TIEDOT

5.1 Lähipiiriluottojen ja -sijoitusten riskienhallinnan periaatteet

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(1) Tämä raportointistandardi liittyy Rahoitustarkastuksen määräyskokoelman pääjaksoon 4 "Vakavaraisuus ja riskien hallinta" sisältyvään standardiin 4.4a Luottoriskien hallinta.

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(2) Lähipiiriluottojen ja -sijoitusten hallintaa järjestettäessä on sovellettava myös niitä riskienhallintaa koskevia periaatteita, jotka on esitetty seuraavissa Rahoitustarkastuksen määräyskokoelmaan kuuluvissa standardeissa:

- "Vakavaraisuus ja riskien hallinta" -pääjakson standardissa 4.1. "Sisäinen valvonta ja riskienhallinta"
- "Vakavaraisuus ja riskien hallinta" -pääjakson standardissa 4.4b "Operatiivisten riskien hallinta"
- Valmisteilla olevassa "Corporate governance (hallintokulttuuri) ja liiketoiminta" -pääjakson standardissa ["Luotettava hallinto"].

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(3) Sovellettaessa edellä mainittujen standardien säännöksiä lähipiiriluotonantoon ja -sijoituksiin valvottavan ylimmän johdon tehtäviin kuuluu mm.

- hyväksyä lähipiiriluottoja ja -sijoituksia koskevat päätökset tai niitä koskevat yleiset ehdot
- vastata siitä, että valvottavan lähipiiriin kuuluvat määritellään ja luet-

teloidaan

- päättää, miten ja missä lähipiirilueteloa pidetään
- päättää siitä, miten luettelon tiedoista ja niiden muutoksista ilmoitetaan Rahoitustarkastukselle
- vastata siitä, että toimiva johto tuntee lähipiiriluohtoja ja -sijoituksia koskevat menettelytavat ja että se toimii niihin perustuvien toimintaohjeiden mukaisesti.

5.2 Ilmoitettavat tiedot

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(4) Valvottavan on tehtävä Rahoitustarkastukselle vapaamuotoinen ilmoitus lähipiiriluohtoihin ja -sijoituksiin sovellettavista yleisistä ehdoista tai valvottavan lähipiiriluohtoista ja -sijoituksista.

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(5) Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Lähipiiriluohtoihin ja -sijoituksiin sovellettavat yleiset ehdot, kuten vakuuksia, korkoa sekä luottojen takaisinmaksua koskevat periaatteet samoin kuin periaatteet, joiden mukaan lähipiiriin kuuluvan yrityksen osakkeista tai muista pääomainstrumenteista maksettava hinta määräytyy, **tai**
- lähipiiriin kuuluvan 10 suurimman asiakaskokonaisuuden vastuut ja sijoitukset, vastuiden vakuudet, korko ja muut ehdot sekä sijoitusten ehdot; ilmoituksessa tulee näkyä lähipiiriin kuulumisen peruste (esim. hallituksen jäsen, hallituksen jäsenen alaikäinen lapsi), **ja**
- selvitys lähipiiriluettelon sisällöstä ja tieto, missä luettelo säilytetään ja miten sitä ylläpidetään.

Jos edellä mainitut tiedot ovat vain osittain muuttuneet edellisestä ilmoituksesta, voidaan ilmoittaa muutokset edellisvuotiseen verrattuna.

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(6) Ilmoitus päivätään, ja sen allekirjoittavat sekä raportin laatija että tietojen oikeellisuuden varmentaja.

5.3 Ilmoitusajankohdat

Sitova

Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(7) Ilmoitukset Rahoitustarkastukselle tehdään vuosittain, ja tiedot perustuvat ajankohdan 31.12. tilanteeseen. Ilmoitus tulee toimittaa Rahoitustarkastuk-

selle kahden kuukauden kuluessa ilmoitusajankohdasta.

Sitova
Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(8) Standardin mukainen ensimmäinen ilmoitus tehdään 31.12.2007 tilanteesta, ja se tulee toimittaa Rahoitustarkastukselle viimeistään 28.2.2008.

5.4 Ilmoitusten toimittaminen

Sitova
Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(9) Ilmoitukset toimitetaan suoraan Rahoitustarkastuksen vakavaraisuusvalvontaosastolle luotto- ja markkinariskit -toimistoon kohdissa 5.4.1–5.4.2 säädetyin poikkeuksin.

5.4.1 Säästöpankkien ilmoitukset

Sitova
Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(10) Säästöpankit toimittavat ilmoituksensa Säästöpankkitarkastukselle sen antamien ohjeiden mukaisesti. Säästöpankkitarkastus toimittaa olennaisiksi luokittelemansa ja tarkistamansa ilmoitukset Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus voi tarvittaessa erikseen määrätä, että ilmoitus on annettava myös suoraan Rahoitustarkastukselle.

5.4.2 Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten ilmoitukset

Sitova
Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007

(11) Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset toimittavat ilmoituksensa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitetulle keskusyhteisölle sen antamien ohjeiden mukaisesti. Keskusyhteisö toimittaa olennaisiksi luokittelemansa ja tarkistamansa ilmoitukset Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus voi tarvittaessa määrätä, että ilmoitus on annettava myös suoraan Rahoitustarkastukselle.

6

MÄÄRITELMÄT

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(1) Luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:n 2 momentin [hallituksen esitys laiksi luottolaitostoiminnasta 140 § (HE 21/2006)] mukaan luottolaitoksen lähipiiriin kuuluvat seuraavat:

- 1) Se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 5 [20] prosenttia luottolaitoksen osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta luottolaitoksen konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka luottolaitoksessa määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen.
- 2) Luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsen, hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja, [varatilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu tilintarkastuksesta], sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitettussa yrityksessä oleva henkilö.
- 3) Kohdassa 2 tarkoitettun henkilön lapset [alaikäinen lapsi] sekä avio- puoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö.
- 4) Yhteisö ja säätiö, jossa edellä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(2) Lähipiirilutolla ja -sijoituksella tarkoitetaan tässä standardissa lähipiiriin kuuluvalla luonnolliselle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle annettavaa luottoa ja siihen rinnastettavaa muuta rahoitusta sekä sijoittamista lähipiiriin kuuluvaan yritykseen.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(3) Ylimmällä johdolla tarkoitetaan tässä standardissa toimielintä, joka viimekädessä vastaa valvottavan kaikesta toiminnasta. Se hyväksyy valvottavan

liiketoimintastrategian, arvot ja eettiset periaatteet ja se vastaa sisäisen valvonnan toimivuudesta. Ylimmällä johdolla tarkoitetaan yleensä valvottavan hallitusta. Jos valvottavassa on sekä hallintoneuvosto että hallitus, ne muodostavat yhdessä ylimmän johdon. Tällöin valvottavan sisäisessä ohjeistuksessa tulee yksityiskohtaisesti määritellä, mitkä ylimmälle johdolle kuuluvista tehtävistä ovat hallintoneuvoston, mitkä hallituksen vastuulla.

*Annettu: 19.12.2006
Voimaan: 1.1.2007*

(4) Toimiva johto vastaa valvottavan päivittäisestä operatiivisesta johtamisesta ylimmän johdon hyväksymien periaatteiden mukaisesti ja ylimmän johdon päätösten toteuttamisesta. Toimivaan johtoon kuuluvat toimitusjohtaja ja hänen tuekseen nimetty johtoryhmä. Toimivaan johtoon kuuluvat myös ne suoraan toimitusjohtajan alaisuudessa toimivat henkilöt, jolle toimitusjohtaja on jakanut päätösvaltaa, vaikka he eivät olisi johtoryhmän jäseniä.

7 LISÄTIEDOT

Standardista vastaavan henkilön yhteystiedot ovat Rahoitustarkastuksen Internet-sivuston [Standardien vastuuhenkilöt](#) -luettelossa. Lisätietoja antaa myös:

- VV: Luottoriskit, puh. 010 831 5207